

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

2/2016

ročník/volume 26

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

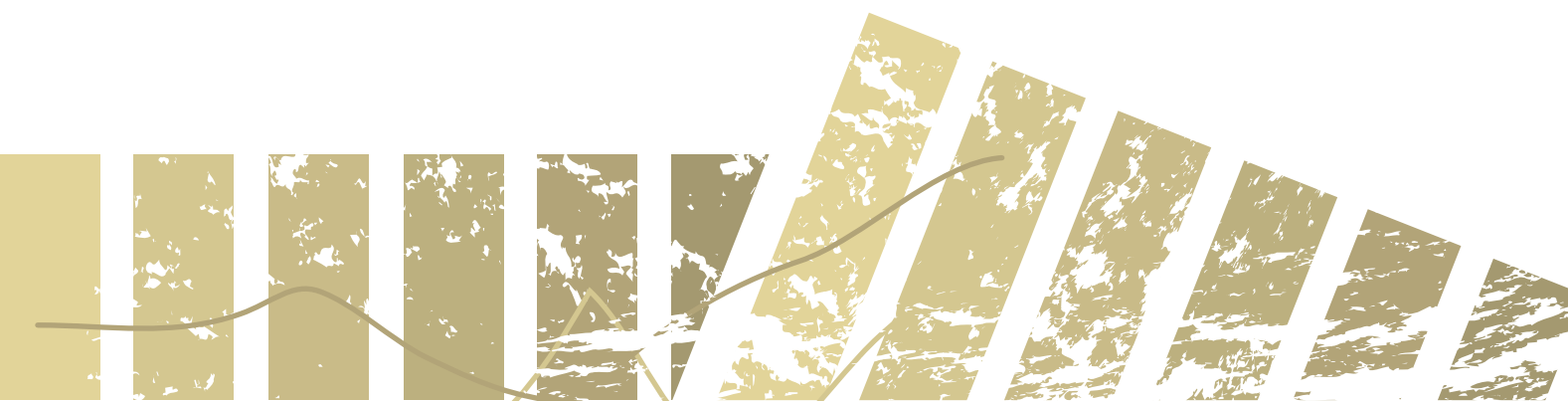
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 6

Typ článku/Type of article: názory/opinions

Strany/Pages: 66 – 68

Dátum vydania/Publication date: 15. apríl 2016/April 15, 2016

POSILNENIE NEZÁVISLOSTI EURÓPSKEJ ŠTATISTIKY – EURÓPSKY LEGISLATÍVNY PROCES

STRENGTHENING THE INDEPENDENCE OF EUROPEAN STATISTICS-THE EUROPEAN LEGISLATIVE PROCESS

Tento názor je reakciou na článok s názvom *Posilnenie nezávislosti európskej štatistiky* autorky Magdalény Holubovej, ktorý sme uverejnili v *Slovenskej štatistike a demografii* č. 4/2015.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 759/2015 z 29. apríla 2015, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 223/2009 o európskej štatistike, bolo zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie (L123, s. 90 až 97¹) 19. mája 2015. Proces prijímania tohto dokumentu nebol ani krátky, ani jednoduchý, ale na európske pomery nie príliš komplikovaný.

Článok M. Holubovej výstižne charakterizuje poslanie tohto, pre štatistiku mimoriadne významného nariadenia. Podľa môjho názoru je však zaujímavý nielen jeho obsah, ale aj postup prijímania a schvaľovania, pretože predstavuje typickú praktickú ukážku priebehu európskeho legislatívneho procesu.

Prvým medzníkom v prijímaní novely nariadenia o európskej štatistike bol 15. apríl 2011, keď Európska komisia schválila oznámenie s názvom *Snaha o spoľahlivé riadenie kvality európskej štatistiky*. Oznámenie sa považuje za prípravný akt. Jeho pokračovanie, ako ukazuje obrázok, možno prehľadne sledovať vo všetkých úradných jazykoch krajín Európskej únie (vrátane slovenčiny²) v systéme Eur-Lex.³ Kliknutím na jednotlivé záložky a súbory sa dajú získať všetky podstatné informácie.

Dokument 52011DC0211			
O tomto dokumente	Znenie	Postup	Súvisiace dokumenty
Všetky informácie			
Postup			
COM (2011) 211: OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Snaha o spoľahlivé riadenie kvality európskej štatistiky			
Postup:	Komisia: Oznámenie		
Typ aktu:	Komisia: Oznámenie		
Tezaurus EuroVoc:	daňová sústava; Eurostat; hospodárska politika; štatistika EÚ; účtovníctvo v štátnej službe		
Kód adresára:	10.07.00.00 Hospodárska a menová politika a voľný pohyb kapitálu / Štatistika		
15/04/2011 : Prijatie Komisiou			
Zodpovedná osoba:	Olli REHN		
Zodpovedný útvar:	1225		
Spôsob rozhodovania:	Písomný postup		
Adresát:	Rada Európskej únie ; Európsky parlament		
Typ aktu:	Oznámenie		
Dokumenty:	COM/2011/211/FINAL CSST/2011/9683 IP/2011/482 JO C/2011/189/14		
Celexové číslo hlavného dokumentu:	52011DC0211		
15/04/2011 : Postúpenie Rade			
15/04/2011 : Postúpenie Európskemu parlamentu			
20/06/2011 : Závery Rady			
Program Rady:	BOD "B" PROGRAMU RADY		
Zasadnutie rady:	3100		
Predmet:	HOSPODÁRSKA A FINANČNÉ ZÁLEŽITOSTI		
Dokumenty:	CSST/2011/11836 PRES/2011/177		
13/03/2012 : Rezolúcia Európskeho parlamentu			
Zodpovedný útvar:	1225		
	Edward SCICLUNA		

¹ Pozri na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32015R0759> (prístup k 17. 2. 2016).

² Pozri na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/HIS/?uri=CELEX:52011DC0211&qid=1455218381111> (prístup k 17. 2. 2016).

³ Eur-lex je online databázou komunitného práva Európskej únie, ktorá umožňuje prístup do najrozsiahlejších dokumentárnych fondov o zákonodarstve Únie. Systém obsahuje v súčasnosti viac ako 400-tisíc dokumentov.

V tomto prípade oznámenie predkladal eurokomisár Oli Rehn, Rada pre hospodárske a finančné záležitosti pod vedením Györgya Matolcsysa sa ním zaoberala 20. júna 2011 (Slovenskú republiku zastupoval Ivan Mikloš).⁴ Dňa 13. 3. 2012 Európsky parlament prijal k tomuto oznámeniu rezolúciu, ktorej spravodajcom bol Edward Scicluna⁵. Nebudeme podrobnejšie rozoberať závery Rady a rezolúciu Parlamentu k spomínanému oznámeniu. Faktom je, že predchádzala návrhu nariadenia o európskej štatistike, ktoré Európska komisia schválila 17. apríla 2012. V tento deň bol návrh nariadenia postúpený aj príslušným inštitúciám. Proces prijímania nariadenia, ktorý možno podrobne sledovať v systéme Eur-Lex,⁶ bol viacetapový a trval o niečo dlhšie ako prijímanie oznámenia.

Na prijímaní návrhov nariadení sa zúčastňujú aj parlamenty členských krajín EÚ. Túto povinnosť im uložila len nedávno Lisabonská zmluva. Prehľad o stanoviskách či vyhláseniach parlamentov členských krajín poskytuje databáza IPEX.⁷ Aktivita jednotlivých národných parlamentov v európskom legislatívnom procese je veľmi rozdielna. Národná rada Slovenskej republiky patrí v tejto oblasti k najpasívnejším. Za posledných 5 rokov poskytla k európskym návrhom len 8 vyhlásení, čo znamená, že len k 8 európskym návrhom mali poslanci slovenského parlamentu pripomienky. Na porovnanie: český parlament prijal za rovnaké obdobie až 226 takýchto vyhlásení. Návrh nariadenia o európskej štatistike spolu s ďalšími 61 návrhmi Výbor Národnej rady SR pre európske záležitosti zoberal na vedomie bez pripomienok, konkrétne 21. 5. 2012.⁸

Počas európskeho legislatívneho procesu sa obsah nariadenia o európskej štatistike postupne menil, čo sa dá opäť veľmi prehľadne sledovať v jednotlivých dokumentoch uložených v systéme Eur-Lex a súvisiacich databázach. Vzhľadom na to, že čitatelia *Slovenskej štatistiky a demografie* sa už s výsledným textom nariadenia o európskej štatistike mali možnosť oboznámiť, obmedzím sa len na zopár poznámok k tomuto dokumentu z hľadiska môjho pôsobenia v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore.

Európsky hospodársky a sociálny výbor nevypracoval samostatné formálne stanovisko k návrhu nariadenia o európskej štatistike. Po diskusii venovanej štatistickému programu Spoločenstva na roky 2008 – 2012 však rozhodol, že článok

⁴ Bližšie pozri na: http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-11-177_sk.htm?locale=sk (prístup k 17. 2. 2016). Závery Rady k oznámeniu sú súčasťou osobitného dokumentu č. 122932.

⁵ Vzhľadom na to, že Európsky parlament prijal túto rezolúciu hlasovaním rukou, neexistuje oficiálny záznam o tom, ako hlasovali jednotliví europoslanci zo Slovenska.

⁶ Pozri: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/HIS/?uri=celex:52012AB0084> (prístup k 17. 2. 2016).

⁷ Pozri na: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/document/COM20120167.do> (prístup k 17. 2. 2016).

IPEX (InterParliamentary EU information eXchange) je platforma na výmenu informácií medzi Európskym parlamentom a parlamentmi členských krajín o otázkach súvisiacich s EÚ a najmä ustanoveniami Lisabonskej zmluvy.

⁸ Podotýkame, že to bolo len zhruba mesiac od schválenia Komisiou (17. 4. 2012). Celý legislatívny proces však ukázal, že tento návrh nebol bezproblémový, vyžiadal si dve čítania v Európskom parlamente spolu s niekoľkými pozíciami Rady a Komisie vrátane politickej dohody Rady, čo trvalo spolu tri roky až do prijatia 29. 4. 2015.

1.7. bude obsahovať aj pripomienku výboru odvolávajúcu sa na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorej štatistiky vypracované Spoločenstvom nemajú hospodárskym prevádzkovateľom „spôsobiť nadmerné bremeno“. Európsky hospodársky a sociálny výbor konkretizoval, že v tejto súvislosti treba:

- a) vynaložiť úsilie, aby podnikom (predovšetkým malým a stredným) nevznikli zbytočné náklady,
- b) zabezpečiť, aby sa požiadavky na údaje neopakovali. Mala by platiť zásada, že každý údaj sa môže poskytnúť iba jeden jediný raz. Pri jeho šírení a používaní štatistické úrady musia dodržiavať zásady platné pre štatistiky Spoločenstva (napr. štatistické tajomstvo a pod.).⁹ Tento princíp sa preniesol aj do nariadenia o európskej štatistike (bod 17a).

Vzhľadom na to, že za veľmi dôležitý považujem aj prístup k dôverným údajom na vedecké účely, vítam, že nariadenie sa o ňom priamo zmieňuje. V Európskom hospodárskom a sociálnom výbore sa analyzoval rozsah delegovaných legislatívnych aktov Komisie a bola vznesená požiadavka na ich zásadné zredukovanie. Toto nariadenie na viacerých miestach umožňuje vykonávať nové delegované akty vrátane už spomínaného poskytovania údajov na vedecké účely.

Rozpočet štatistických úradov býva, žiaľ, nedostatočný. Preto treba vyzdvihnúť, že v novelizovanom nariadení o európskej štatistike sa rozpočet štatistických úradov spomína niekoľkokrát.¹⁰ Osobne si však myslím, že napr. v dôvodovej správe sa mohla uviesť odporúčaná minimálna výška rozpočtu štatistických úradov ako určité percento HDP.

Podporujem rôzne iniciatívy na vykazovanie nových štatistických údajov, avšak podľa môjho názoru väčšia by mala byť aj odvaha zrušiť vykazovanie tých údajov, ktoré sa využívajú málo.

Na záver si dovoľím vyjadriť názor, že miera prospešnosti novelizovaného nariadenia o európskej štatistike pre slovenskú štatistiku bude do značnej miery závisieť od praktickej implementácie tohto významného dokumentu. Potom si zodpovieme otázku, či sme pri jeho prijímaní boli dostatočne aktívni.

RNDr. VILIAM PÁLENÍK, PhD., h. doc.

Autor je samostatným vedeckým pracovníkom Ekonomického ústavu SAV, prezidentom Inštitútu zamestnanosti a zástupcom Slovenskej republiky v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore.

⁹ Bližšie pozri: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2007.175.01.0008.01.SLK&toc=OJ:C:2007:175:TOC (prístup k 24. 2. 2016).

¹⁰ Napríklad v článku 5a, ods. 1, bod f), čl. 14, ods. 1, bod c.